

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 3. ANUL XIII.

Sabiu, in 10/22 Ianuarie 1865.

Telegrafu' se de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminic'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
coiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiulu' prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provincie din Monarchia pe unu an
8 fl. pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 ju. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu' cu litere
mici, pent' " dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a ei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Suntemu in placut'a positiune, de a poté comunica cititorii-
loru nostri

Scrisóra gratulátore

a Escellentiei Sele, Preasantitului Patriarchu' si Metropolitu
serbescu S am u i l u M a s i r e v i c cátra Escellentia Sea
Preasantitulu' Archiepiscopu' si Metropolitu románu A n d r e i u
B a r o n u d e S i a g u n ' a .

Escellentia T'a! Prea-iubite Domnule si Frate in Christosu!

Prémari'ta serbatóre a Nascerei lui Christosu, carea in
sine umple de bucuria spirituala inimele filoru Bisericeii nóstre,
n'au potutu aduce Bisericeii nóstre, Clerului eii si poporului
nostru ortodoxu mai mare bucuria, decâtu acea bucuria, carea s'a
desvoltatu in pepturile nóstre ale toturoru de acolo, cáci dorin-
tiele sincere si ferbinti ale fratiloru nostri correligionari ro-
máni le vedemu implinite, si cáci acum le potemu urá Mitro-
poli'a, carea de multu o au doritu.

Bucuri'a, carea in acestu preaplacutu momentu impre-
sóra sufletulu meu, si umple inim'a mea, cu atât'a e mai ma-
re si mai curata, cáci prevedinti'a divina a binevoitu, cá gra-
ti'a preinalta imperatésca sa se reverse in acestu tempu otar-
itoriu asupr'a Escellentiei Tale, carele pentru ajungerea dor-
intiei fratiloru nostri románi, pentru insasi Mitropoli'a acum
castigata mai multu decâtu ori si cine Te-ai nevoitu, si ai
lucratu, si carele vei sci sa dai filoru spirituali vietia si
potere, si sa-i puni pe picio're siatornice.

Gratulandu asiá dara din totu sufletulu meu Bisericeii or-
todoxe pentru acestu mare castigu, — fratiloru correligionari
románi pentru implinirea dorintieloru loru celoru ferbinti, —
ear Escellentiei Tale pentru dignitateá cea inalta a unui Archie-
piscopu si Metropolitu, si indreptandu cu acésta ocaziune eu
cá Innaintestatoriu alu dreptcredinciosulu poporu serbescu
cátra Escellentia T'a cá cátra Innaintestatoriu alu dreptre-
dinciosulu poporu románu acésta a mea gratulatiune din su-
fletu purcediatóre: postescu dela Domnulu Domnedicu din a-
dunculu inimei mele, cá Mitropoli'a T'a sa fia norocósa si
spre multi ani, si concomitata de binecuvéntárele acelu po-
poru, in fruntea cáru'a Escellentia T'a stai acum cá capete-
nia spirituala, si concomitata de marire si onóre pentru Es-
cellentia T'a, ear pentru sant'a Biserica, a cárei ocarmuire
vine acum in mánile cele probate si puternice ale Escellentiei
Tale, sa fia coronata cu succesulu celu mai indestulitoriu. —
S. c. a. Carlovitiu 28 Decembre 1864.

S a m u i l u M a s i r e v i c m. p. Patriarchu.

Ce ne trebuie?

II.

Candu amu pronuntiatu, ca nesciinti'a este isvorulu to-
turoru patimiloru unui poporu, amu fiesatu si marginile lipse-
loru si trebuintieloru nóstre. Amu aretatu, ca trebuie inceputu
toctmai dela inceputu. Amu aretatu ca ocupatiunea ce ne stá
inainte are de a face cu tóte classole poporului cu atátu mai
vertosu cu cátu societatea omenésca astadi are mai multi rami
cá in trecut.

Vagitatea séu latimea terminulu nesciinti'a ne arata asiá
dar vastitatea séu nemarginit'a estindere a câmpulu pe care
noi trebuie sa lucrám.

Dar unde vomu incepe a lucrá? Cá sa cuprindemu mai
ingraba sa facemu o asemenare cu o planta parasita, carea au
inceputu a se usca. De siguru vomu ingrigi mai antáiu de
radecina, cá sa-i vina umedial'a de lipsa. Ramiu jumetate
dejá vescu iara invioiéza, mugurii se bobocescu, plesnescu
si dau frandie, flori si frupte. Eata dar ca avemu sa ingri-
gimu mai antáiu de clasele de josu, deca vomu sa urmámu
natur'a, sa dámu ce e de lipsa trupinii unui poporu deca vo-
imú, cá ramiu carii se desvoltá din elu sa aiba vietia, deca
voimú cá sa avemu frupte folosítore si intregi, ear nu unele
carii sa nu-si póta ajunge maturitatea, séu sa fia bantuite de
vermi si sa cada la cea mai mica suflare de ventu.

La poporulu de rendu dupa cum ne obicnuimú noi a
vorbi, avemu sa incepemu a-lu cresce s a-lu cultivá. Aici
trebuie -sa ne straduimú a versa lumin'a sciintiei. Atunci
vomú vedé reversandu-se vietia intrensulu, vomú vedé ca se
desvólta intrensulu interesu si energia petru totu ce este
bunu si folositoriu, atunci nu ne voru máifi de lipsa atátea
predici admonítore, nu vomú avé lipsa spre mantinerea legi-
loru si a buneii ordíne, de atátea mesuri aspru si vatametóre de
simtiulu omenescu.

Cá sa ajungemu in sa unu resultatu doritu in asta privin-
tia avemu lipsa de dóue elemente, de doi factori cardinali:
de b i s e r i c a si s c ó l a . Aceste elemente ale umanitatii si-
arata binefacerea lorú ori unde suntu in cuvenitul lorú respectu.
Biserica ne radica din trandavia nr arata demnitatea nóstra,
scól'a ne invatia cum sa manimú ceea-ce ne nvatia biseric'a.
Biserica ne pune inainte tint'a fericirei nóstre se arata si ca-
lea cátra dens'a; scól'a in sa ne da indreptariulu moduriloru
cum sa ne portámu, ce trebuie sa facemu, cá sa potemu mer-
ge inainte pe calea cátra tint'a fericirei. Biserica ne da me-
diulócele pentru vietia fiitóre; scól'a pentru vietia acést'a, cá
intrens'a adeca in vietia sa ne potemu inlesni de a ne face
demni de cea buna fiitóre. Cá sa nu remáua cine-va in ne-
chiaritate despre influinti'a acestoru doi factori de mare in-
semnatate sa ne aducemu aminte de respunsulu mantuitoriu-
lui luméi, candu fú intrebatu, care este porunc'a cea mai ma-
re in lege, in care au disu acelu mantuitoriu, ca se cuprinde
tóta legea si prorocii, si vomú vedé, ca porunc'a cea cu-
prindiatóre impune ómeniloru detorii cátra Domnedicu si cátra
ómeni. Eata pána aci terenulu bis'ricei. Ba si mai departe,
spunendu-ne cum avemu de a implini aceste detorii. In sa mai
este nnu „cum?” Acel'a adeca la care respundemu cu plas-
muirea modulú, care avemu a seversá faptele, si acést'a cade
in resortulu scólei. Pentruca nu e destulu a sci numai ca tre-
buie sa ajutámu pre lipsiti. ci este de lipsa sa scimú si cum
sa c a s t i g á m u mediulócele cu care sa potemu ajutá, si
toctm'a acést'a din urma are sa ne invetie mai cu séma scól'a.

Legatur'a intre aceste dóue, si trecerea lorú un'a in alt'a ca-
re in vietia practica e mai invederata, este de a se pazi la crescerea
poporului, cáci altmintrea vomú cultiva numai o parte dintr'ensulu
si adeca intielegerea, dar nu si anima. Séu ce e si mai reu culti-
vandule deosebitu vomú veri scisiune in omú, dandú dóue
directiuni si apoi din invetiatur'a invetiaturiloru scimú ca la
doi domni nu póte nimenea sa servésca.

Respectulu ce trebuie sa-lu avemú cátra aceste dóue si
ingrijirea de densele suntu petrii de mare pretiu pentru fun-
damentulu, nu numai a unui poporu, ci a intregéi societáti o-
menesci. Si pána candu unu poporu nu se va interesá cu
interesu adeveratu si sinceru de amendóue nu va fi fericitu.
Nu va fi fericitu pentru aceea, pentruca negligandusi biseric'a
si-negligna anim'a, ómenii acesti'a apoi nu cunoscú decâtu
joculu intereselorú, care potú seduce la prémulta iubire de sine
si in astfelu de intemplári trebuie sa ne esprimámu temerea,
ca templulu virtutiei póte remané cu totulu pastiiu. —

Scól'a in sa care are sa ne faca cunoscuti cu atatea lu-
cruri de prin prejurulu nostru cu relationile vietiei, trebuie
si intogmita de asiá. Ea trebuie sa incepa a dá poporului e-
lementele (inceputurile) si sai deschida ochii mai antáiu sa le
cunósca, apoi sa le pretiúiesca si apoi sa le scie folosi. Gra-
dulu celu d'antáiu dara este elementaritatea séu incepatori'a, ca-
rea se póte face cu toti in scólele cele mai simple, in scólele
populare si elementare.

In tipulu acest'a ii vomú deschide ochii poporului pentru
bunu frumosu si folositoriu in tipulu acest'a, va incepe si elu
a pune mán'a cá sa indeplinésca. unde va cunósce ca suntu la-
eune, in tipulu acest'a va cunósce si va rupe lantiurile ce i
se pune adi de unii si máne, candu va lunecá balaurulu celu
voniitoriu de fumu si focu pe sinele de feru, de altii.

Viéti'a care ne ascépta in tîmpulu celu mai seurtu va face in sa si alte pretensiuni dela poporul nostru, déca elu va voi a nu fi ingropatu de viu. Ea a cere cá si poporul nostru sa cunósca diferitele relatiuni sociale ale unei vieti mai complicate decâtu acelei patriarcal si simple de pâna acum. Poporul nostru va trebui sai zétâmu mai multe câi pentru implinirea missiunei sele de etatiénu. Elementele, fogmai mai susu pomenite nu voru fi cajunsu, ci elu va trebui sa mai cunósca moduri prin care productulu sudórei sale sai aduca mai multa folosu; sa cunósca insusirile obiectelor cari le produce elu singuru si care le afla pre, seu sub pamentu produse de firea insasi; sa scia pe unde se afla acele si se potu procurá sên produce mai u inlesnire; sa scie ce folóse tragu ómenii altoru tieri mai najntate din densele si ce au facutu fára, seu cu folosirea acelu'a in tempii trecuti s. a. s. a. multe. Unu altu soi de scóle ni s'ceru unde sa potemu castigá conosciintele despre lucruri de felulu aretatu si aceste sunstu scólele reale.

S'au pusu tót aceste in lucrare, atunci amu datu bas'a culturii poporului nostru.

Pentruca iam nobilatu anim'a, iam scosu indoelile séu nepasarea de viéti; iam datu interesulu cátra ea; iam condusu cátra intreprindei de totu felulu si prin acést'a iam deschisu portile unei stâr mai bune materiale, cu care póte mai cu inlesnire lucra petru interesele sale spirituale, si in fine pentru cultur'a sea supióra.

Muresi Vasiarhely in 16/4 Ianuaru 1865. Onorata Redactiune! Din caus'a imbucuratórei sciri despre restaurarea mitropoliei nóstre se celebrá si in biseric'a româna orientala de aci, eri sânt'a Liturgia cu solenitatea cuvenita—eara dupa sânt'a Liturgia se indreptara cele mai ferbinti rogaciuni cátra atalu nostru celu cerescu, pentru scutirea vietii si sanetâji Imperatoriului si domnitoriului nostru **Franciscu Iosifu I.**, care in intentiunile sale binefacatóre sciú mai multu decâtu marele Imperatoriu Iosifu II. a aperá libertatea consciintiei, egalitatea individuala si confessiunala, si care in curagulu seu militariu dede o nóua proba despre tarea sea vointia de a impacá diferitele recerintie ale confessiuniloru christiane de sub sceptrulu seu polinte—pe base stabile de egalitate si reciprocitate, — si iarasi pentru intregirea sanatâti si immultirea aniloru vietii Escellentiei Sale **P. Mitropolitu si Archiepiscopu Baronu de Siagun'a**, pentru neinfânt'a sea nesuintia, contestata de atâtea ori, si anume si cu ocaziunea mitropoliei nóstre, de a radicá natiunea româna si biseric'a gr. orientala la demnitatea, ce i se cuvine in numerulu natiuniloru si bisericelor christiane din marele imperiu austriacu. —

Totu din acést'a ansa d. **Demetriu Fogarasi** curatorulu primaru dela biseric'a gr. orientala locale dede unu prândiu splendidu, la care se impartasira toti dd. Assessori români dela Tabl'a regia, dela tribunalulu specialu de aici, si dela alu scaunulu Muresiului, — cum si unii onoratori din clas'a negociatoriloru de aici. — Sub prandiu dominá o vivacitate si armonia destulu de placuta, fiindu ambele confessiuni române egalu reprezentate, si infrumsetiandu mész'a si mai multe dómne. — Celu d'antâiu toastu fú dedicatu prégratiosulu nostru **Domnitoriu**, alu doilea se aduse Escellentiei Sele **D. Mitropolitu**, cáru'i'a se cerura dela Domnedieu multi ani si sanatate, cá sa póta si constitui biseric'a româna orientala in intielesulu canónelor, asiá cátu dupa densulu biseric'a acést'a sa nu se mai póta clatiná, fundatiunile si averile ei publice sa nu se mai folosésca decâtu spre scopurile menite, in folosulu natiunei române, si indeosebi alu bisericiei române orientale, cá asiá urmandu esemplulu marelui **Vasilie**, fiindu desemnatu de providintia cá celu d'antâiu **Mitropolitu** in acést'a biseric'a, sa se numere intre marii **Dascali si Intemeitori** ai bisericiei ecumenice a lui **Christosu**. Se mai adusera toastu pentru consolidarea armoniei intre biseric'a româna orientala si occidentala, cerenduse cá preste acestea sa vina spiritulu sântu si cu poterea sea sa faca, cá cele dóue Mitropolii române sa sporésca si sa se intréca in virtuti, spre inaltiare si in florirea natiunei române, adoperandu-se a resolví causele obveniente de diferentia dupa principiulu de reciprocitate, si eternulu adevéru enuniatu de **Mantuatoriulu nostru Christosu**: „Ce tie nu-ti place, altui'a nu face!“ — care la nici o natiune si biseric'a nu se póte aplicá asiá cu inlesnire, cá la noi. In fine se multiam si dlui **Fogarasi** pentru cordial'a ospitalitate si consimtiementulu seu, dupa care nu intardiá si de asta data, a luá parte la bucuri'a generala, si concurse si acum — cá si pâna acum d. e. cá deputatu tramisu la **Maiestatea Sea** in an. 1848, la **Sinódele** eparchiale din 1850, 1860 si 1864, cá curatoru la ajutorarea bisericiei locale, cá membru fundatoriu alu **Associatiunei** pentru literatur'a româna si cultur'a poporului românu, cu averea, intielepciunea si rávn'a sea, spre inaintarea scopurilor

natiunali si confessiunali, si i se cerú dela **Ddiu** totu ajutorulu spre a poté poté fi numeratu intre fundatorii unei scóle centrale române in acestu orasiu, de care se simte cu atát'a mai mare lipsa, — cu cátu ca in giurulu nostru nu se prea afla scóle române, si limb'a româna e mai si uitata si esilata — cá asiá sa eterniseze numele si pomenirea sea.

In fine mai observediu, ca precum se aude, in **Dominec'a** venitóre se va tiné sinodu tractualu, spre a dá espressionu via cerculariului **archiepiscopescu** despre restaurarea mitropoliei nóstre.

Din Iabenti'a (lânga **Reghinu**) ni se scrie din partea unui patriotu neromânu, ca comun'a bisericésca gr. or. de acolo domineca in 3 Ianuaru a serbatu cu mare bucuria serbatórea re'nviierei mitropoliei. **Zelosulu** preotu **Ioann Fulea** facú in biseric'a cea plina indesuita rogaciuni ferbinti pentru indelungat'a viétiá si neturburat'a fericire a iubitulu nostru **Imperatu**, care au ascultatu rogárele poporului românu, a re'nviiatu mitropolia resariténa si demnitatea de **Mitropolitu** o-a datu rarulu barbatu alu natiunei si bisericiei, **P. Eppu Br. de Siagun'a**, si prin acést'a puse cununa meriteloru celoru nenumerate ale **Preasantiei Sele**, — ear pre poporulu seu lu provocá de nou la nefrânta credintia cátra **Maiestatea Sea** **Imperatulu** si cátra tóta august'a **Lui casa**. 14 feciori, cea mai mare parte soldati licentiatu, dederu la amintirea numelui **Mai. Sele** si alu **Esc. Sele Mitropolitulu** salve de onóre, tinerimea scolaru intoná imnulu popóreloru austriace, ear junimea mai matura improvisá jocuri vesele natiunale dinaintea casei parochiale. —

Serbarea Craciunulu in Beiusiu.

Precum intréga romanimea, asiá si **Beiusienii**, adeca **Românii** de relegea ortodoxa din opidulu **Beiusiu**, devenindu pe calea diuareloru la cunoscentia marelui **actu maiestaticu**, prin care ni se desrobesc biseric'a de **suprematia serbésca**, — saltandu de bucuria, au alergatu cu deplina multumire si mangaiere la sânt'a beserica, cá dandu multiamita lui **Ddiu**, ca i-a ajunsu a gustá si acést'a fericire, sa radice rogatiuni la ceriuri, pentru sanatatea dreptulu si **cavaleresculu** **Domnitoriu**, pentru care a fostu rezervata glori'a a frange aceste catene uricióse, — si pentru nou denumitulu **Archiepiscopu si Mitropolitu** romanescu, pe care fiacare românu ortodoxu i place a-lu considerá de **angerulu** **aperatoriu** alu credintiei bisericiei si natiunei sele.

In acést'a sânt'a diua cantá poporulu prim'a ór'a unu **aminu** caldurosu dupa rogatiunea „**Pre Archiepiscopulu si Mitropolitulu nostru Andreiu**“ etc., rostita de sonorulu viersu alu iubitulu nostru **Protopopu**.

Comunitatea entusiasmata de acést'a fericire, **Domineca** dupa **craciunu**, tinendu adunare, la propunerea d. **advocatu P. Cosm'a**, cá notariu alu comunitâti, cu viua placere si multumire decise, ca ambele autografe pré'nalte ale **Maiestatiei Sele** sa se inscrie in protocolulu adunâriloru comunitâti, sa se inscrie totodata sincer'a multiamita si credintia neclatita cátra gloriosulu nostru **Domnitoriu** si **succesorii** sei; eara **Escellentiei Sele** **adoratulu nostru Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Br. de Siagun'a**, sa i se tramita adress'a urmatória, — care s'a si tramisu.

„**Escelentissime Domnule Archiepiscopu si Mitropolitu!** **Ferbintea** nóstra dorintia seculara s'a implinitu. Ceeace **parintii nostri** nu cutezau sa spereze, astadi e fapta. **Providintia** divina a binecuventatu neobósitele staruintie ale **Escellentiei Tale**, si le-au incoronatu cu rezultatulu doritu. **Prébutulu** si **prégratiosulu** nostru **Imperatu**, dandu ascultare justelor cereri si doriri ale **Româniloru ortodoxi**, condusi prin **Escellentia T'a**, s'au induratu **prégratiosu**, de pe inaltimea gloriosulu seu tronu a dechiará, cumca **Românii ortodoxi** din **Transsilvania** si **Ungaria** suntu scosi de sub **suprematia serbésca** — cea atátu de daunaciósa pentru natiunea nóstra, — **Episcopi'a Transsilvaniei** radicata la demnitate de metropolia, va sa díca: vechi'a nóstra **Metropolia** in **Transsilvania** reinviéta, eara de **Archiepiscopu si Mitropolitu** romanescu a denumitu pre **barbatulu doririloru**, pre **acelu'a de din adenculu** **animei lu-doriá** totu **românulu ortodoxu**, pe **acéferulu**, **intieptulu** **conducatoriu** alu bisericiei si natiunei, — pre **Escellentia T'a!**

Generatiunea presinte, dar nici **parintii** nici **protoparintii nostri** de sute de ani, n'au serbatu **nascerea** **Mantuatoriului** **lumei**, cu acést'a fericire si bucuria, cáta ni-a **casiunatu** nóue acést'a **gratia** **pré'nalta** a **Maiestâti Sale**.

Nascerea lui **Christosu**, care a stersu **pecatulu stramosiescu** si a **mantuitu** **omenirea** de osând'a cea eterna, — ni-a vestitu **frângerea** **catusieloru**, sub cari biseric'a nóstra, osandita prin **vitregiea** **tempuriloru** **gemeá** de seculi, si **renascerea** **autono-**

miei bisericeii noastre, mântuirea bisericeii noastre de osândă, care numai Escellentiei Tale Ti-a parutu a nu fi eterna.

Subscriș'a comunitate româna ortodoxa de Beiusiu, cu lacrimi de bucuria dându multiamita atotpotintelui D-dieu, pentruca i-a ajutat a ajunge și acêsta fericire, spre eternizarea acestui momentu grandiosu în viêtia noastră, în adunarea sea de astadi, cu acestu memorabilu actu Maiestaticu a decoratu modestulu seu protocolu, înscriindu totodata sincer'a multiamita și credintia neclatita câtra gloriosulu și prèbunulu nostru domnitoriu și succesorii sei.

Ear Escellentiei Tale, ca acelui prèbunu Parinte, cui avemu singuru a multiamieșoperarea acestei prènalte gratie,— pentru neobositele fatigie puse pe altariulu bisericeii și alunațiunei, Ti-aducemu cea mai cordiala multiamita, purcediatóre din adenculu animei noastre. Superbi și ferici a Te posiede capu Bisericeii noastre, Ti-urâmu, ca spre fericitarea și bucuri'a bisericeii și națiunei. Provedinti'a divina sa Te tina la multi ani fericiți! sati conduca pasii și de acù înainte urmariti de acelu norocu, de care Te-ai bucuratu pâna astadi! Sa-Ti ajute, eă acêsta demnitate noua, sa o porti lipsitu de ori ce viforu și neplacere! Sa-Ti ajute că și ceealalta parte a corpului nostru bisericescu și națiunalu din Austria, —pre fratii nostri bucovineni—sa-i ocrotesci sub mantuitoriulu scutu alu Archipastoriei Escellentiei Tale!

Rogandu-Te totodata, că pre noi sa binevoiesci a ne consideră de cei mai devoti și adicti fii ai Escellentiei Tale.

Din adunarea comunității ortodoxe din Beiusiu, ținuta în 27 Decembre 1864. În numele întregii comunități: Terentiu Ratiu protopopu și presiedinte, Antoniu Kigyosianu curatoru primariu, Nicolau Cristea curatoru secundariu, Parteniu Cosm'a advocatu și notariulu comunității.

Adres'a acêst'a e adeverat'a icóna a simtiemintelor Românilor ortodoxi din Beiusiu, ma credu din întregulu imperiu, — n'are lipsa nici de unu comentariu; deci eu încheiu dicendu: Sa traiêscă Imperatul! Sa traiêscă Archiepiscopulu și Mitropolitulu nostru!!
Unu Român.

Banatu, în ajunulu botezului 1865. De lângă riuu „Carasiu.“ Suferintiele cele multe și felurite, cari le aduse romanului supunerea snb domni'a și tutel'a strainilo-ru, apoi și dical'a, carea si-va avé valórea sea pâna la capetulu lumei, „te temi de reu“, aste dóue sustînura la cei mai multi chiaru și întielegenti romani indoiél'a despre reactivarea Metropoliei noastre. Postau și de cei ce n'au perdutu speranti'a nici pre unu minutu, ba inca au animatu pre fratii sei, între carii bravulu nostru barbatu Veli'a și prin cuventări ținute în biserica Marcinei și a Secasiului în Augustu și Septembrie a. trecutulu despre restaurarea Metropoliei noastre, și mai vertosu în lunele trecute la întelniri ni-a imbucuratu, ca pâna la craciunulu nostru ori și cum vomu vedé dorinti'a implinita și vomu capetá Mitropolitulu nostru în persón'a marelui nostru barbatu și Archipastoriu Andreiu Baronu de Siagun'a, asiá s'a și n'templatu; noi pre aici priimiram scirea acêst'a electrisátóre de anime chiaru în dílele craciunului, și iara d. Velea fù acêl'a carele de și morbiciosu ne prevení cu publicarea acestui mare daru inca a dóu'a dí de craciunu în beserica s'a din Secasiu, mane-dí s'a ținutu multiamirea în Oraviti'a, unde cá într'unu orasiu luara parte mai multi frati și civili și de pre satele din prègiuru (audimu ca și în Lugosiu iara atunci cu pompa mare și luminatiune sér'a,) dara și ne'nsemnatulu Vitleemu— Secasiulu— unde erá dupa documente și tradițiune odinióra scaunu protopopescu,— intru nimic'a nu fù mai micu. . . . pentru ca și aci se tinu fòrte frumosu acea solenitate și apoi în Dominec'a trecuta și în satulu Giurgiov'a totu prin d. Velea și alti doi preoti, unde d. Veli'a în ambe besericele a ținutu cuventári, dupacum audimu fòrte importante; amu cerutu cuventările spre citire, inșafindu ele dupa cunoscutulu talentu alu oratorului numai improvisate și nu puse pre chartia, nu le-amu potutu capetá. Cuprinsulu sa le fia: O scurta istorire populara a faselor Metropoliei noastre, reactivarea acestei Mitropolii, denumirea Mitropolitului chiaru dupa dorinti'a turmei întregi, în persón'a marelui și prea demnului nostru barbatu și Archiepreu, Andreiu Baronu de Siagun'a; urári presté urári bunului și neuitatului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I., urári entusiastice Archiepiscopu-Mitropolitului și capului bisericeii noastre române orientale din Austria Andreiu Baronu de Siagun'a, urári demnului coluptatoriu Episcopului dela Aradu Procopiu Ivacovicu, urári distinsului barbatu și mecenatu alu Românilor, Andreiu de Mocioni, și celoralalti bravi români, cari toti au conlucratu la realizarea acestei dorintie a noastre seculare s. a. Nesce pasage se fia storsu lacrimi din ochii mai multor ascultători, adevca candu între altele li s'a spusu: cum sant'a nó-

stra Mitropolia, maic'a cea prea d. a toturor Românilor din Austria, (câci atunci toti erau resariteni) acum dupa ani 165, iertandu-i-se că dintr'o isóre a eși și a întră în cas'a sea, nu afla aci pre toti fiii și ca câtu trebuie se o dóra pre ea pentru acêsta neînbi și durerósa parasire s. a. s. a.

Credemu, ca de acum înainte viêtulu Românulu nu va mai fi asiá lunecosu, mai vertosu deca alii voru sci a se iubí și a lucrá cá fratii.
A. P.—C.

Se scrie din Caransebesit (fiitóreá resiedintia a unui Episcopu românesc gr. or.), ca curi'a comunei, precum și a granitierilor pentru castigarea Mitropoliei și pentru denumirea Escellentiei Sele P. Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a de Archiepiscopu și Mitropolii — a fostu mare și generala și s'a manifestatu prin unu cu solenelu în 31 Decembre c. v. Dupace adica în diu'a act'a sér'a la 6 óre s'au facutu rogacini de multiamita în bise'a parochiala, totu orasiulu a fostu illuminatu ear cetatienii, sótiti de tota populatiunea orasiului, au facutu unu conductu plendidu de facile, care s'au asediatu dinaintea locuintei Colonelului c. r. de granitia, d. Villecz, unde d. Parochu și irectoru de scóle Andreevicia în cuvinte elocuinti a pronuncitu bucuri'a poporului român pentru p. n. actu de gratia imperatésca, precum și intim'a lor multiamita câtra iubitulu nostru Imperatu și Domnitoriu; în fine, dupa-ce poporul adonat în numeru mare a manifestata simtiemintele sele prin immii vivate pentru Mai. Sea Imperatul și pentru Esc. Sea noulu Mitropolitu, roga pre d. Colonelu, a se face talmaciulu acestor simtieminte atátu la preainaltulu tronu imperatescu, câtu și la pr'avenerabilulu scaunu mitropolitanu, — ceeace d. Colonelu în r'psunsulu seu si avú bunatate a promite. —

Varietăți și noutăți de di.

Garibaldi a promis unu amicu englesu din Liverpool, ca pe primavér'a venitóre iar va cercetá Engliter'a. Fói'a din Liverpool, ce publica scirea acêst'a, adauge, ca nu numai Liverpoolulu și Londr'a, ci tóte cetățile Engliterii se voru întrece întru întempinarea distinsului óspe. —

(Tipariu englesescu.) „Daily Telegraf“ anuntia cititorilor sei, ca mașinele lui de tipariu dupa câte va septemâni voru tipari câte 80,000 esemplare pe óra! —

Viêtia lui Iuliu Cesaru, scrisa de Imperatul Napoleonu III., va eși în curendu de sub tipariu și se va edá totu într'o di în Parisu în limb'a franceza și în Vienn'a în broductiune germana. Traductiunea e facuta de profesorulu Rietschel din Bonn, care va priimi remuneratiune de 8000 franci pentru unu tomu. Oplu consiste din 3 tomuri de câte 40—50 côle, și unu atlante de 30 carte geografice. Tóta lumea e curiósa la acestu opu grandiosu. Imperatul a menitu venitulu din scrierea sea pentru seraci. —

Dr. Nagel la Institutulu bolnavilor de ochi din Clusiu au priimitu (dela 6 Oct. 1863 pâna în 15 Iuliu 1864) 74 de bolnavi de ochi, dintre cari 25 au fostu cu totulu orbi. La sfârșitul curei au vediatu bine 55 fiindule tóta constitutiunea ochilor restaurata, 14 sau bucuratu de o stare mai buna în privinti'a vederei; la 3 leau scapatu numai câte unu ochiu; la 2 nu leau mai potutu ajuta fiindule totu modulu de a vedé perdutu. În totu tempulu acêst'a i-au fostu sórtea în 68 de casuri fòrte favorítóre. Albetie au inlaturatu la 13 individi inantati în etate dela 30 pâna la 80 ani cu succesulu celu mai bunu. De díce ani de candu se afla doctorulu Nagel la institutul acêst'a din Clusiu a recapetatu vederea pe deplinu 382, mai puțin 107, în Inst. Carolinu tramisi spre restaurare 52, caroru nu s'au mai potutu folosi 77.

(Fala mare, traista usióra.) Unu ciocoiu magiaru se falise într'o societate în Clusiu, ca suntu unii dintre proprietarii magiari, cari au mai multa posesiune decátu toti deputatii din diéta, cu acei'a cu totu, cari mergu la senatulul imperialu. La acêst'a respunde fòrte bine unu coréspundinte alu foii „Erdélyi Hetilap“, ca de ce n'au spusu domnulu acêl'a si de datorii: ca adica óre n'au și datorii mai multe decátu toti deputatii? —

Principatele române unite.

Dupa unu telegramu din Bucuresci alu „Gaz. Trans.“ aflâmu ca în 16/4 Ianuariu camer'a Romaniei au votatu unanimu respunsulu la cuventulu de tronu, care respunsu sanctiuneza într'unu modu eclatantu actele din 2 Maiu a. tr. și pe cela complinite de principele pâna în tempulu redeschiderei corporilor legislative.

Incátu avemu scrii din diarele de acolo, camer'a se ocupa inca totu cu verificári. „Constitutiunea“ din 3 Ianuariu, ne aduce „summariulu“ celu din urma despre activitatea Camerei deputatilor din siedinti'a din 29 Decembre a. tr.

Eata acelu summariu:
Presiedinti'a d. Vicepresiedinte Alessandru Em. Florescu. Siedinti'a se deschide la amédi. Presenti 123 deputati. Absenti 9.

Processulu verbale alu siedintiei trecute se aprobá.
D. Presiedinte alu Consiliulu Ministriloru comunica adunári:

1) Mesagiulu domnescu prin care incredintiéza Dlui Alessandru Em. Florescu. unulu din Vicepresiedintii adunári, atributiile ce dupa statutu și regulamentul adunári, suntu

inerente postului de presied, pâna la venirea Dnui Presiedirte, C. Negri.

2) Mesagiulu Domnes, in alaturare cu proiectulu de lege pentru diurn'a deputatru.

3) Mesagiulu Domnu, in alaturare cu tabloulu pentru clasificarea comunel' urbane din tiéra.

4) Mesagiulu Dorscu, in alaturare cu proiectulu de lege, pentru unu credit' extraordinariu de 19,330 lei, pentru terminarea in total'a unei case de scola si clopotniti la scsitul Ratescii.

Se comunica adr'a d. Ministru de interne, pe lânga care se alatura declar'unea prin care d. Dimitrie Luc'a arata, ca, dia cauza bóla, nu póte priimi mandatulu de deputatu.

Se acórda con'liu dd. deputati, Tom'a Gheoghescu si L. Gavriilescu.

Se citește raportulu comissiunei budgetare, si adunarea otarasce cá discut'nea asupr'a budgetulu sa se incépa in siedinti'a de mâne.

Se priimesce propunerea d. C. Iliescu, cá adunarea sa mérga in corpu, ore a felicitá pe Mari'a Sea Domnitorulu, in diu'a anulu no,

siedinti'a se radica la 2 $\frac{1}{2}$ óre dupa omédi, anuntiandu-se viitórea siedintia, pe Mercuri 30 Decembre.

Scirea ca cor'urile legislative aru avé de cugetu ca la 24 Ianuariu sa propiame pre Principele de Rege o vedemn repetiendu-se prin di'tarele din Austri'a. Din cele de dincolo încátu acelea ni-au venitu, nu amu aflatu nimic'a, deci o comunicámu cu tóta rezerv'a.

Decretele pentru imbunatatirea agriculturii, pentru lucrári publice, pentru creite extraordinarie in favórea agriculturii si lucráril' publice curgu mereu. Asemenea si pentru regularea veniturilor statulu, pentru instructiunea publica, si vreo-cateva pentru radicarea l' musicei vocale in Bucuresci si Iasi, precumu si pétru alte trebuintie publice.

„Herm. Ztg.“ etc. aduce despre diu'a de anulu nou din Bucuresci urmatóarele:

Eri in diu'a de anulu nou s'au gratulatu dupa obicei in palatulu domnescu. La amédi au priimitu Principele in salónele sele private gratuláril' casei sele militare si civile, si la 12 $\frac{1}{2}$ gratuláril' ministriloru si a membriloru consiliulu de statulu. La un'a dupa amédi au priimitu in sala de tronu solemnelu tóte inaltele corporatiuni de statulu, ale oficiiloru publice precumu si a intregulu corpu alu oficiariloru. Cu acésta ocaziune s'au rostitu din partea senatulu, camerei deputatiloru si a municipalitáti de aici adresa la care Inalti'a Sea la tóte au respunsu cu cea mai mare afabilitate, fiindu totdeun'a intreruptu de aplauzele si aclamatuniloru celoru de prin pregiuru. La 3 óre priimi Inalti'a Sea in salonulu celu galbenu corpu consulariu. Consululu generalu austriacu, Baronulu Eder au tinutu cá „doyen“ o cuventare Principelui, la care respunsiendu Inaltuacel'a-si au accentuatu serguinti'a si dorinti'a de a fi in intielegere buna cu poterile straine; cu deosebire au amintitu de legea carea concede strainiloru a compará proprietate de pamentu.

Unu mandatu de di' alu Domnitorulu din 23 Decembre a. tr. hotarasce ca casarm'a numita „Alessandru Ioann“, sa póte de aci inainte numele: „casarm'a lui Cuz'a.“

Cuventulu de tronu prussescu.

Foile din Vienn'a aducu dejá in forma de telegrame cuventulu de tronulu, cu care insusi regele a deschisu diel'a imperiala in 2/14 Ian. Regele incepe cu espunerea succésulu norocosu alu armatelor prusso-austriace in resbelulu danicu, pentru cari aduce multiamita lui Domnedieu si bravelor armate. Resultatele cele bune, ce le au probatu institutiunile militare ale Prussiei, i voru fi unu indemn a le pastrá si pe venitoriu, si crede, ca si camerele i voru dá concursulu loru constitutunalu. Dupa aceea trecendu la marina, arata, cum de tare se simte lips'a eii pentru statulu, si promite unu proiectu pentru perfectiunarea acelei'a. Pentru invalidii din resboiulu din urma asemenea se va portá grija prin o lege deosebita. Asiediarea trupelor la fruntariile polone a fostu de lipsa pecátu a duratu resboiulu; acum nu mai e, ear contr'a Poloniloru, ce au cercatu a periclitá unitatea statulu, se va urmá dupa sunetulu legiloru. Starea finantiala a statulu este atátu de buna, încátu resboiulu s'a portatu, fára de a se face imprumuturi, ceea-ce esprime cu mare multiamire, si ceea-ce s'a potutu face numai prin o administratiune economica si prudinte. Bugetulu pe an. 1865 se va propune camerelor fára intardiare; bugetele din 1859—1861 se voru propune de nou, in fine se voru comunicá acum si socotelele de pe anulu 1862. Cátu pentru contributiuni, in privinti'a acésti'a se voru aduce proiecte nóue, prin cari dáril' sa se reguleze si venitul' din ele sa se urce intr'atát'a,

incátu nu numai sa se acopere spesele, ci sa tréca si unu prisosu, prin care sa se intreprinda lucruri folositóre de comunu.— Regimulu, dice mai departe, a lucratu si lucra neobositu pentru inaintarea culturii tierii, spre care scopu se voru asterne camerelor si de asta data proiecte si planuri pentru cladirea de drumuri de pamentu si de feru, precum si pentru saparea unui canalu, care sa lege marea medinoptiala cu cea resaritena si la care si statulu prussescu sa aiba parte insemnata.— Montauistic'a este in crestere si in florire, negotiulu prin tractate vamale cu tierile vecine va luá unu sboru, mai repede. Cátu pentru armata, de ea nu póte vorbi fára de a face amintire onorifica si de armat'a aliata austriaca; si precum ambe armatele in resboiu au statu fratie-sce un'a lânga alt'a, asiá si 'n pace stau ambe regimele, intrunite prin simtiemintele germane. Resbelulu danicu a redatu Germaniei marginile eii medinoptiale; regimulu se va 'ngriji, cá Prussi'a sa assigureze triumf'le din resboiu prin institutiuni folositóre; deocamdata ambii suverani aliati voru impartí posesiunea si grija pentru o administratiune regulata a ducatoror. — Regele pronuncia mai departe bucuri'a sea, cáci resbelulu danicu au remasu marginitu pelânga poterile beligerante si n'au datu ansa la incurcaturi europene. Referintiele Prussiei cu tóte staturile suntu bune.

„Domniloru“, asiá incheia cuventulu, „Este urgintea mea dorintia, cá contrastulu, ce a domnitu in anii din urma intre regimulu meu si cas'a ablegatiloru, sa-si afle complanarea.“

Gravele evenimente ale celui din urma trecutu voru fi contribuitu, a chiarificá opiniunile despre trebuinti'a unei organizatiuni mai bune a armatei, dupacum aceea s'a constatatu intr'unu resboiu victoriosu.

Drepturile, ce s'au datu reprezentantiei tierii prin documintele constitutiunei, sum resolutu a le respectá si a le pázi si pe venitoriu. Ear déca e, cá Prussi'a sa pastreze independinti'a sea si positiunea de putere, ce i se cuvine intre staturile europene, apoi guvernulu eii trebuie sa fia solidu si tare, si nu póte sustiné contielegerea sea cu reprezentanti'a tierii altmintrea, decâtu sustinendu aceea organizatiune a armatei, carea garantéza virtutea de arme si printr'ens'a securitatea patriei.

Fericirei Prussiei si onórei eii e consacrata tóta intentiunea mea, viéti'a mea.

Cu aceeași tinta dinaintea ochiloru DVóstra, precum nu me indoiescu, veti scí aflá calea cátra contielegerea deplina cu guvernulu meu, si lucráril' DVóstre voru fi spre fericirea patriei.“

Prospectu politicu.

Dela Itali'a, carea are numai de a pune in lucrare ceea ce i dictéza conventiunea si parlamentulu, trece acum atentiunea publica a Europei asupr'a Prussiei, unde in 14 Ian. s'au deschisu camerele. Interesulu nostru pentru Prussi'a, cea d'antáiu între staturile germane neaustriace, provine nu numai de acolo, ca ea in caus'a Schleswig—Holstein-ului este aliata si merge mâna 'n mâna cu Austri'a, ci si de acolo, ca inlauntrulu eii vedemu principiulu absolutisticu de câtiva ani incóce intr'o lupta îndelungata si seriósa cu principiulu constitutunalu.

Precum se vede, din pasagiile din urma ale cuventulu de tronulu, ce l'amu comunicatu extractive mai susu, guvernulu prussescu e hotaritu a nu face concessiuni in privinti'a reducerii armatei, si asiá ne'ndoimu, ca va urmá contielegerea ce o doresce regele. Si cum-ca indoiel'a nóstra este fundata, dovedescu si proiectulu de respunsu alu camerei, care nu acopere nici decâtu contrastulu ce existe, si arata aceeași resolutetia din partea camerei, ce o manifestéza in intielesu contrariu si regimulu. —

Fatia cu enciclic'a papala Prussi'a cea protestantica ia positiune mai placabila decâtu tierile catolice.

Franci'a a datu pre Episcopii, cari au publicatu enciclic'a, in judecata.

Mai nou. Sabiiu in 9 Ian. Dupa-cum scimu, Esc. Sea D. Presiedinte de tribunalulu supremu L. V. Popp pléca mâne, ear Esc. Sea P. Metropolitu Andreiu Br. de Siagu'n'a poimane la Vienn'a. — Comun'a Sabiiulu, dupa-cum ne spune „Herm. Ztg.“ etc., a hotaritu in siedinti'a sea din 6/18 Ianuariu, a tramite la Vienn'a o deputatiune in caus'a drumulu de feru. Din foile vieneze scimu, ca majoritatea membriloru din comitetulu respectivu se va pronuncia pentru lini'a Belgradu—Brasiovu, si asiá se vede ca deputatiunea acésti'a va avé misiunea de a starui, panacandu mai e tempu, pentru lini'a Belgradu—Sabiiu. — O scire importanta ne aduce astadi totu fói'a numita de aici: ca 'n comitetulu respectivu finantialu mai cu unanimitate (fára dóue voturi) s'a priimitu proiectulu regimulu, dupa care contributiunea personala in Transsilvani'a are sa se 'mputineze.